

To'on yó'o kían kúú uu ni taa San Pablo ni sa'an noó na ñoo Corinto

Ká'an Pablo ndisá'án

¹ Yu'u kúú Pablo, ta kúú iin apóstol, na né'e to'on Jesucristo, tátó'on kí'o kóni mií Ndios. Ta yu'u xí'ín ñani yo Timoteo ká'an ndu ndisá'án xí'ín ndo'ó, na kúú ñayuu Ndios ndéi ñoo Corinto xaæn, xí'ín ndidaá ką ñayuu Ndios ndéi chí kuendá Acaya.
² Ta mií tatá yo Ndios xí'ín sato'o yo Jesucristo ná kee ña mani xí'ín ndó, ta naki'o ná ña koo va'a ini ndo.

Yó'o ká'an Pablo sa'á tandó'ó ndó'o na

³ Ná natiin Ndios, na kúú tatá sato'o yo Jesucristo, ndidaá tá'an ñañó'ó. Mií ná kúú tatá, na daá kuití kú'u ini sa'a yo, ta xí'o na tandeé iní ká'ano noo yo. ⁴ Ta noón kúú na xí'o tandeé iní noo ndú'u tein ndi ndáa mií tandó'ó ndó'o ndu, dión, dá ná ni'i iní ndu ndi koo kee ndu kí'o ndu tandeé iní noo dao ką ñayuu tá ndó'o na ndi ndáa mií tandó'ó. Dá chí tátó'on kí'o xí'o Ndios tandeé iní noó ndu'u, kí'o dión ta'ani xí'o ndu tandeé iní noo dao ką ñayuu. ⁵ Ta sa'á ña sá sá'ano tandó'ó ndó'o ndu kua'an sa'á to'on Cristo, sa'á ñoó sá'ano ta'ani tandeé iní ni'i ndú noo ná. ⁶ Chí tá ndó'o níø ndú, ñoó kían kédaá xí'ín ndó, dá ni'i ndo tandeé iní, ta koni ndo kaki ndó. Ta sa'á ña xí'o Ndios tandeé iní noó ndu'u, sa'á ñoó ní'i ta'ani ndo tandeé iní kée ndu'u, ta koni ndo kaki ndó. Dión, dá kí'o ta'ani

na t^andee iní noo^o ndo^o tá ndó'o ní^o ndo^o tát^o'on kí'o ndó'o ní^o ndu'ü. ⁷ Ta miían nda^a ió t^andee iní noo^o ndú'ü sa'^a ndo^o, chí ná'á ndú ñ^a sa'^a ñ^a ndó'o dá^o ní^o yo^o, sa'^a ñoo^o tát^o'on kí'o xí'o na t^andee iní noo^o ndú'ü, kí'o dión ta'ani xí'o na t^andee iní noo^o ndo^o.

⁸ Ñani, kóniⁱ ndu'ü ñ^a kana'á ndó sa'^a t^andó'ó ká'ano níⁱ ndo^o ní^o ndú tá níⁱ sa'^andu chí kuendá Asia di'a. Ta ka'iⁱ nda^a o níⁱ ndo^o ndú o^o du^u ñ^a kí'o ndee iní ndu kíán, sa'^a ñoo^o níⁱ ndi'i va t^andee iní noo^o ndu'ü ñ^a kankuei takí ndu. ⁹ Ta ñoo^o kúú noo^o níⁱ katóni iní ndu ñ^a kua'an ndú kuu ndu. Ta dión níⁱ ndo^o ndu, dá kíán ná dá'a ni kandeé iní ndu mií ndú, di'a ná kandeé iní ndu iin tó'ón diní Ndios, ná dánátki ná níⁱ xi'i^j. ¹⁰ Chí noón kúú ná níⁱ dakáki ñaá tiempo daá, ta mií ta'ani na dák^aki ñaá viti, ta kándéé iní ndu ñ^a dák^aki ñaá noo^o ndidaá t^andó'ó ná'ano kóniⁱ dánáá ñaá, ¹¹ dá chí chíndeé ndó ndu'ü xík^a ndo^o ñ^a maní noo^o Ndios sa'^a ndu'ü. Chí tá kuá'a nda^a o^o ñayuu xík^a ñ^a maní noo^o Ndios sa'^a ndu, dá kíán kua'^a ká ví ñayuu nakí'o ndivé'e noo^o Ndios sa'^a ndidaá ñ^a maní kée na xí'ín ndú.

Yó'o nákaní Pablo ndiva'a ko ní sa'^aan na^o ñoo Corinto

¹² Ta ió iin ña'a kedaá xí'ín ndú, dá ka'an va'a ndu cháá sa'^a mií ndú, ta kíán ñ^a ko kútúú ta'on ini ndu sa'^a ní iin ña'a kée ndu, dá chí kénda^a ndu ndidaá ña'a, ta kée ndu^aan xí'ín ndino'o ini ndú noo^o Ndios. Ta koⁱ kékchóon ta'on ndu ñ^a ndichí ió ñayuu yó'o. Di'a kée ndu^aan sa'^a ñ^a maní níⁱ kee Ndios xí'ín ndú. Ta dión kée ndu iin níí kúú vá noo^o xíonoo ndu, ta dión kénda^a cháá ká ndu xí'ín ndo^o. ¹³ Ta koⁱ taaa ta'on ndu dao ká to'on, ñ^a kíán o kánda^a ini ndo^o, o ñ^a o káti'a ndó ka'i ndó. Chí ndáti yu'u^o ñ^a miían kasandaá ndo^o kanda^a ndi'i ini ndo^o, ¹⁴ dá chí

tát^o'on kí'o s^a kanda^q ini ndó cháá ñ^a ndu'^u kúú na ió ñañó'ó ndó noo, kí'o dión ta'ani koo ñañó'ó ndú noo ndó tá ná kasandaá ku^u nandió koo tuku sato'o yo Jesús kasa^q ná.

¹⁵ Ta xí'ín t^andeé iní yó'o ní ka'ín saai dinñó'ó noo ndéi ndó, dá chindeéí ndo'ó u^u ta'ándá, ¹⁶ chí ní ka'ín chika'andai noo ndéi ndó, dá ya'i ko'in chí kuendá Macedonia di'a. Ndi'i daá, nandió koo tukui noo ndéi ndó, dá kían kee ndó ñ^a maní ko'on ndó dáya'a ndó yu'u íchi kua'an chí Judea di'a, ní ka'ín. ¹⁷ Tá ní ka'ín xí'ín ndó ñ^a dión keei, ¿á ká'án ndó ñ^a iin ndakána ní ka'ín xí'ín ndó? O, ¿á ká'án ndó ñ^a kée yu'u tát^o'on kí'o kée ñayuu kó ná'á Ndios, tá'an ná ká'an "ja^qan" xí'ín yú'^u ná, ta xí'ín ñaxintóni ná ká'an ná ña "koó"? ¹⁸ Tido iin ná ndaa kúú Ndios, ta mií ná kúú ná ná'á ñ^a kó ká'án ndú "ja^qan" xí'ín yú'^u ndú, ta xí'ín ñaxintóni ndú ká'an ndú ñ^a "koó". ¹⁹ Ta s^a'á Jesucristo, ná kúú d^ee Ndios, ní d^aná'a yu'u xí'ín Silvano, xí'ín Timoteo noo ndó. Ta kó ká'an Jesús "ja^qan" xí'ín yú'^u ná, ta xí'ín ñaxintóni ná ká'an ñ^a "koó". Ta sa'^q mií ná ká'an Ndios "ja^qan" xí'ín yó, ²⁰ dá chí sa'^q mií Jesús xínk^o ndi'i to'on ní xí'o Ndios noo yo, ta sa'^q mií ná ká'an yo "Dión ná koo" dá ná natiin Ndios ñañó'ó noo kéká'ano yó ná. ²¹ Ta mií Ndios kúú ná ná'á ndaa ñ^a ndu'^u xí'ín ndo'ó kúú ñayuu mií ná s^a'á ñ^a ndík^o yo Cristo, ta mií ta'ani na kúú ná ní kaxi yó kakuuó ñayuu ná, ²² chí ní kani na sello ní o iin rá iin yó, chí ní xí'o na Espíritu i^j ná koo na ní o yo, dá katóni ini yo ñ^a miían ndaa natiin yó ndidaá ká ñ^a va'a ní kaa ná tei na noo yo. ²³ Mií Ndios kúú ná chíkanii xí'o kuendá s^a'í, chí ná'á ná ñ^a s^a'á ñ^a kó ní xíin dákúnda'lí ini ndo'ó, s^a'á ñoó kó

ñá'a kasandaái ñoo Corinto xaañ. ²⁴ Tido ná dá'a ni ka'án ndó ña kóni ndu ka'anda ndu choon noo ndo noó ña kánian kee ndó sa'á ña kándísa ndó Jesús. Di'a ndúndéé ndu'ü kéchóon ndu noo ndo, dá kadii ini ndo, chí sa ndíta toon ndó xí'in ña ndaä kándísa yó.

2

¹ Sa'á ñoó ni chikaä inii ña o sáa ta'oин noo ndéi ndó viti, dá ná dá'a ni dákúnda'í inii ndo'ó. ² Dá chí tá ná dákúnda'í inii ndo'ó, dá kían, ¿ndá yoo ki'o ña kadii inii, tá dáá? Chí na ndáti yu'u ki'o ña kadii inii, nandei nda'í di'a na kee yu'u. ³ Sa'á ñoó ni taai iin ká tuti ñoó kosaäan noo ndo, dá kían tá ná saai noo ndéi ndó, dá kían ná dá'a ni kunda'í inii kee ná kánian ki'o ña kadii inii. Ta kándéé ká'ano inii ña tá kadii inii yu'u sa'a ndo, dá kían kadii ta'ani ini mií ndó. ⁴ Ta nda'í nda'o ni sa kuu inii tá ni taai tuti ñoó kosaäan noo ndo, chí nda níó víi ni tar'u'u, xinií, ta xí'in ndirá noo ni taai ña. Tido kó ní ndukúí ña dákúnda'í inii ndó. Di'a ni keei, dá kandaä ini ndo ndi ki'o kú'u inii sa'a ndo.

Kú'u ká'ano ini Pablo sa'á taa ni ya'a ni kee kuächi

⁵ Ió iin taa ni ya'a ni xí'o ña ni kunda'í ini yu'u, tido o duú sava'a iin tó'ón yu'u ní kúnda'í inii ni kee ra, chí kuu va kaai ña ndidaá ndo'ó ni kunda'í ta'ani ini. ⁶ Sa'á kuaä nda'o ndo ni dandó'o níó taa ñoó. Cháá dión ká ni ná kakuuán. ⁷ Ña kánian kee ndó viti kían ki'o ká'ano ini ndo sa'a rá, ta ki'o ndó tandeé iní noo rá, dá kían ná dá'a ni kandeé ña kunda'í ini rá dánaá ñaá. ⁸ Sa'á ñoó seí nda'ávii noo ndo ña na'a tuku ndó ña kú'u ini ndo sa'a rá. ⁹ Chí ni tanda'í iin ká tuti ñoó kosaä noo ndo, dá

ná kande'á á miían ndaq seídó'o ndó ndidaá choon sa'ándái noo ndo. ¹⁰ Chi na xí'o ká'ano ini ndo sa'a, ta ndq yu'u ta'ani ki'o ká'ano inij sa'a ná. Ta sa ni xí'o ká'ano ta'ani inij sa'a tqa ñoo tá ió iin ña'a ni kee ra xí'in mií, ta sa'a mií ndó ni keei dión, chí ki'o dión kóni míi Cristo kee yó, ¹¹ dá kían ná dá'a ni kandeé ña u'u kexíxian xí'in yó, chí sa ná'a vá yó tátó'on ki'o mañáan.

Yó'o ni nakanini Pablo sa'a Tito nani sa'i ona ñoo Troas

¹² Tá ni saai ñoo Troas dána'i to'on va'a sa'a Cristo, ndato ni sonó sato'o yo Ndios ña kían dána'i to'on na ñoo ñoo. ¹³ Tido ko ni sá io va'a inij, chí ko ni náni'i tá'in xí'in ñani yo Tito ñoo ñoo. Sa'a ñoo ni ka'in ndisá'án xí'in ñayuu ndéi ñoo, dá ni keei kua'in chí kuendá Macedonia.

Dáxinkoo va'a Ndios ndidaá ña'a ndó'o yó sa'a ña ndíkoyo Cristo

¹⁴ Tido náki'oi ndivé'e noo Ndios, dá chí mií ná dáxinkoo va'a ndidaá ña'a ndó'o yó sa'a ña ndíkoyo Cristo Jesús. Ta noo ndú'u ni xí'o na choon dána'a ndu sa'a to'on na, dá kían tátó'on ki'o náka'ani díko támi sá'an, ki'o dí'ón náka'ani to'on na noo ndidaá ñayuu. ¹⁵ Ta noo mií Ndios kúú ndu'u tátó'on iin duسا támi sá'an, ña chíñó'o Cristo noo Ndios. Chí to'on dána'a ndu náka'ani kua'an noó na kua'an kaki, xí'in noó na kua'an naá. ¹⁶ Ta to'on dána'a ndu kían tátó'on díkoy ndji noó na kua'an naá, ña xí'o ña naá ná. Ta noó na kua'an kaki, to'on yó'o kían tátó'on iin díkoy támi sá'an, ña xí'o ña kataki na. Tido, ¿ndá yoo kandeé kee choon yó'o, tá dáa? ¹⁷ Ta ko kée ta'on ndu'u tátó'on kée kua'a nda'o tqa, tá'an ra xiónoo náka'án nda'i to'on Ndios xí'in ña

mañá. Di'a ndísá'ano kéchóon ndu noo Ndios, chi mií ná ni xí'o choon yó'o noo ndu, ta noo mií Ndios ká'an ndu sa'a Cristo.

3

Dána'a Pablo noo ñayuu ña ni kandoo Ndios kee na ña saá xí'in ná

¹ ¿Á ká'án ndó ña nandió kuéi tuku ndu'u ndukú ndú ña nakoni ndo ndu'u sa'a ña ká'an ndu dión? O, ¿á ká'án ndó ña xínñó'ó ndú iin tuti chindéé ndú mií ndú noo ndo'ó, o iin tuti noo ká'an va'a mií ndó sa'a ndu tátó'on kí'o xínñó'ó ñaa dao ká ra? Koó, ² dá chi tuti ká'án va'a sa'a ndú kúú iin rá iin mií ndo'ó, ta káaan íni níó ndú. Ta ndidaá tá'an ñayuu xí'o kuendá sa'a choon va'a ni kee ndu tein ndó xaañ, ³ chi miían ndaæ kuiti ndo'ó kúú tuti ká'án va'a sa'a ndu'u, ña kían ni taa mií Cristo, ña kían né'e ndu xionoo ndú. Ta ko ni taa naañ noo iin tuti xí'in tinta. Di'a ni taa naañ xí'in ndéé Espíritu ij Ndios tákí. Ta ko ni taa naañ noo yuü dá'ándá, di'a ni taa naañ ini níó ndo.

⁴ Ta kándéé ká'ano ini ndu'u Ndios ña kí'o dión kían sa'a ña ió Cristo xí'in ndú. ⁵ Ta ni lú'u ña ndichí ko kómí mií ndu'u ña kían kedaá xí'in ndú ka'án ndú ña katí'a ndu kee ndu choon yó'o, dá chi mií vá Ndios kúú na xí'o ña ndichí noo ndu, dá katí'a ndu kee nduan. ⁶ Ta mií Ndios kúú na ni xí'o ña katí'a ndu dána'a ndu sa'a ña saá ni kandoo na kee na xí'in ñayuu na. Ta díin va kían o duú ley, ña ni taa na xí'in letra, chi noo Espíritu ij mií ná ni kii ña saá ñoo. Ta ley ñoo xí'o ña kánian kuu ñayuu, tído Espíritu ij, noón kúú na xí'o ña kataki chíchí yó.

⁷ Ta ley ñoo, tá'ān ña xí'o ña kánian kuu yo, ni taa Ndios ña noó yuu. Ta ni naye'e ndaa tá ni xí'o naan noo Moisés. Ta ko ni kúu ta'on kandeé'é na ñoo Israel noo Moisés sa'á ña ndato téi yé'ān, tído sa kua'ān ndaño'ó vá ña yé'e noo ná. ⁸ Tído ndato ka ví naye'e ndaa tá kemáni Ndios yo xí'in Espíritu ij ná. ⁹ Dá chi tá dión ndato ni naye'e ndaa tá ni xí'o na ley yatá, ña ká'ān ña kúu yó ñayuu kómí kuachi noo Ndios, ví'í ka ví ndato ña saá xí'o Ndios noo yo, chi xí'oan ña kandoo vii yo noo ná. ¹⁰ Chi va'ará ndi ki'o ví ndato naye'e ndaa tá ni xí'o na ley yatá, tído ko ta'ón ña'a kíán noo ña ndato téi naye'e ndaa xí'o Ndios noo yo viti. ¹¹ Dá chi ley yatá, ña naá, ndato ni sa ye'e ndaaan, tído ví'í ka ví ndato naye'e ndaa ña saá xí'o Ndios noo yo viti, chi ndidaá tá'ān tiempo kooan.

¹² Ta sa'á ña ió tandeé iní ndu ña ki'o dión kíán, sa'á ñoo ko yu'ú ta'on ndu ka'ān ndu sa'án, ¹³ ta ko kée ta'on ndu tátō'on ki'o ni kee Moisés, chi ni dādá'i na noo ná xí'in iin dá'on, dá ná o kóní na ñoo Israel ña sa kua'ān nda'o ña ndato tóon noo ná. ¹⁴ Tído ni ndadi va ñaxintóni ñayuu ñoo. Ta nda ná ndéi viti ndó'o ta'ani dión, chi tá ká'i na ley yatá, ió tátō'on iin dá'on sadí ñaxintóni ná. Tído tá ná kandeé iní na Cristo, nda daá ví kexoo dá'on, ña sadí ñaxintóni ná. ¹⁵ Ta nda kuú viti ndó'o na dión, chi tá ká'i na ley Moisés ñoo, sadí ij vá dá'on ñoo ñaxintóni ná. ¹⁶ Tído tá ná kandeé iní na sato'o yo Jesús, dá kíán kexoo dá'on, ña sadí ñaxintóni ná. ¹⁷ Dá chi sato'o yo kúu Espíritu ij Ndios, ta noo nákaa Espíritu ij Ndios, ñoo kúu noo ni nono, koó ña'a ká ketéin. ¹⁸ Sa'á ñoo koó ká dá'on sadí noo yo, ta mií yó ná'a tátō'on ki'o ndato yé'e sato'o yo

Ndios, tát^o'on kée iin espejo ná'q ndatoán tát^o'on káa yó. Chⁱ iin rá iin ku^u ku^u náye'^e cháá k^a yo kua'qan yo kooó tát^o'on kⁱ'o ndato yé'^e mií ná, ta ná yó'o kí^{an} kée ná kúú Espíritu ij Ndios, ná kúú sato'o yo.

4

¹ Ta sa'á ná ní xi'o Ndios choon yó'o noo ndú sa'á ná kú'u ini ná sa'a ndú, sa'á nqó k^o kútúú ini ndú. ² Di'a kúñó'ó ndú ndidaá ná ka'an noo kédé'^e dao k^a ñayuu. Ta k^o xíonoo ndu dánda'í ndú ñayuu, ta k^o nádaká ta'on ndu to'on tó'ón xí'ín to'on Ndios noo dána'a ndú. Di'a dána'a ndaa ndú, ta nqó kí^{an} kédáa xí'ín ñayuu, dá ná o sa nákani kuáchí ini ná kande'^e ná ndu'u. Ta mií Ndios ná'á ná dión kíán. ³ Ta to'on va'a dána'a ndú, k^o kándaá ini dao ñayuu, chⁱ ió iin ná'a sadí ñaxintóni ná. Ta ñayuu kua'qan naá, noón kúú ná ndadí ñaxintóni. ⁴ Ta ná u'u dándáki ñayuu yó'o viti, ta nqó kí^{an} ní sadí ñaxintóni ñayuu k^o xiín kandísá, dá kí^{an} ná dá'a ní natoon ñaxintóni ná kee to'on va'a ná ká'an sa'a ndi kⁱ'o ká'ano choon kómí Cristo Jesús, ná káa tát^o'on kⁱ'o káa Ndios. ⁵ Ta ko xíonoo ta'on ndu'u dána'a ndú sa'a míí ndú, di'a dána'a ndú ná iin tó'ón Jesucristo kúú sato'o noo ndidaá ná'a, ta ndu'u kúú ná xíncuáchí noo ndidaá ndó sa'á ná kóni ndú Jesús. ⁶ Dá chⁱ mií Ndios, ná ní sa'anda choon, dá ní náye'^e ndaa noo íín naá, noón ta'ani kúú ná ní dátóon ñaxintóni ndú, dión dá kuu dátóon ndú ñaxintóni dao k^a ñayuu, dá kana'á ná ndi kⁱ'o ká'ano tatá Ndios, ta ná'q Ndios ná ndato yó'o xí'ín Jesucristo.

Kí'o di'a kée ndu sa'á ná kándéé iní ndu Jesús

⁷ Ta ndu'ü kúú tátö'on iin kidi ñó'ö noo ñó'o iin ñä kuiká, ñä kúú to'on ndato dána'a ndü, dá ná kandaä ini ñayuu ñä ndéé ká'ano yó'o ni kii noo Ndios, ta o duú ndéé kómí mií ndú kián. ⁸ Ta va'ará só'óní tändö'ö ndu'u, tído kó ni tadij ta'on ndu. Ta va'ará nákani ndä'o ini ndü, tído kó ndí'i ta'on tändee iní ndü. ⁹ Kéndavä'a ñayuu xí'ín ndú, tído kó dáyaä ndä'a ta'on ñaá Ndios. Kóon na ndu'ü noñó'o, tído kó kández ta'on na dánaá na ndu'u. ¹⁰ Ndeí kúú mií vá noo xíonoo ndu, daá kuití vá ió ñä ka'ání ná yikí koño ndü tátö'on ni kee na xí'ín Jesús, dá ná kandaä ini ñayuu ñä ió takí Jesús sa'á ñä náki'o ndu yikí koño ndü ndo'an dión. ¹¹ Chi xían nani takí ndu ndéi ndu, daá kuití vá ió nduu ndü náki'o ndu mií ndú kuu ndü sa'a Jesús, dá ná kandaä ini ñayuu ñä ió takí na sa'á ñä náki'o ndu yikí koño ndü ndo'an dión. ¹² Ta sa'á ñä daá kuití ió ñä kuu ndü, sa'á ñoó nónó noo ndö ni'j ndö ñä kataki chíchí ndó.

¹³ Ta kández iní ndu Ndios tátö'on ki'o ni kández ini ñaá na ni taa di'a noo tuti ij Ndios: "Sa'á ñä kándezsa ndaaïj Ndios, sa'á ñoó ni ka'in sa'a ná." Ki'o dión ta'ani ndö'o ndu'u, chi sa'á ñä kándezsa ndu na, sa'á ñoó ká'än ndü xí'ín ndö sa'a ná, ¹⁴ dá chi ná'lá ndü ñä ni nátki sato'o yo Jesús ni kee Ndios, ta kándezsa ta'ani ndu ñä dánátaki na ndu'u tátö'on ni kee na xí'ín Jesús, dá nakuita dáo yo noo ná. ¹⁵ Chi xí'o ndu mií ndü ñä ndö'o ndu ndidaá tändö'ö yó'o sa'á ñä kú'u ndä'o ini ndü sa'a ndö, dión, dá ná ndukua'a cháá kä ñayuu natiin ñä manj xí'o Ndios, dá kíän kua'a cháá kä ñayuu náki'o ndivé'e noo Ndios, dá ná natiin na cháá kä ñäñó'ö.

¹⁶ Sa'á ñoó kó kútúú ta'on ini ndu, va'ará sa kuyatá yikí koño ndü kua'än, tído iin rá iin kuü kuü

di'a ndúsaá níqo ndú kua'qan. ¹⁷ Dá chi təndó'ó ló'o, ñaq ndó'o tóo níqo ndú ñayuu yó'o, ñqó kíān xí'o ñaq ni'lí ndú iin ñaq ndato ká'ano noo Ndios, ñaq ni iin kuu q ndí'i. ¹⁸ Ta ko ndí'i ta'on ini ndu sa'a ñaq ndé'a xí'in noo yo. Di'a ndí'i ini ndu sa'a ñaq ko túu, ñaq ko xiní yo xí'in noo yo. Dá chi ñaq ndé'e yó xí'in noo yo, ñqó kíān ndí'i va. Tido ñaq ko xiní yo xí'in noo yo, ñqó kíān ni iin kuu tə'ón q ndí'i.

5

¹ Dá chi ná'a ndu'u ñaq yikí koño ndíxi ndu kúú tátó'on iin ve'e ndéi tóo ndu ñayuu yó'o. Ta tá ná kasandaá kuu natanján, dá ko'on Ndios kí'o na iin ve'e kandei ndu, ñaq kíān ko ní kává'a xí'in ndá'a taa, ñaq ni iin kuu q ndí'i, ñaq kúú kuendá induú. ² Sa'a ñqó nda'í tâna ndu, chi kóni kíí ndu nandixi ndu yikí koño saá, ñaq kúú kuendá induú. ³ Kí'o dión, dá nandixi ndu iin yikí koño saá, dá q koo vichí ndú. ⁴ Ta nani ndíxi ndu yikí koño yó'o, nda'í tâna ndu, dá chi ko kóni ta'on ndu kandoo vichí ndú. Di'a kóni ndu ñaq nandixi ndu iin yikí koño saá, dá kíān naá yikí koño xí'lí yó'o, dá ni'lí ndú iin yikí koño ñaq kataki chichí. ⁵ Ta mií Ndios kúú ná ní saki ñaq dión kee na xí'in ndú, ta ní xí'o na Espíritu ná noo ndú, dá ná kandaq ini ndu ñaq miíān ndaaq dión kee na xí'in ndú.

⁶ Sa'a ñqó daá ió təndeeé iní ndu noo ñaq yó'o, ta ná'a ndú ñaq xíān nani ndíxi ij ndú yikí koño yó'o, xíká vá ndítá ndu noo ió sato'o yo Jesús. ⁷ Xionoo ndu xí'in ñaq kándeeé iní ndu ñaq kí'o dión kíān, ta ko ndí'i ini ndu sa'a ñaq xiní ndu xí'in noo ndú. ⁸ Tido kándeeé ká'ano ini ndu ñaq dión koo, sa'a ñqó kóni cháá ká ndu dánkoo ndu yikí koño yó'o, dá kuu nakuita ndu noo sato'o yo Jesús. ⁹ Sa'a ñqó ndí'i ini

ndu, á mií ndú ndéi xíká ndú noo ná o á mií ndú sa ndíta ndu noo ná, ña kóni ndu kíán nata'an ini na xiní na ña kée ndu. ¹⁰ Dá chì miílan ndúsə nakuítá ndidaá tá'lan yó noo Cristo Jesú斯, noo koo na keyíkó ná, dá natiin iin rá iin yó ya'i sa'á ña ni kee yó nani ni sa ndixi yó yikí koño yó'o, á mií yó ni kee yó ña va'a, o á mií yó ni kee yó ña kini.

Ni xi'o Ndios choon noo ndú ña dánáki'in tá'an va'a ndu ñayuu xí'in Ndios

¹¹ Ta sa'á ña ná'á ndú ña kánian yu'ú ni'ini yó na kúú sato'o yo, sa'á ñoó ndí'i ini ndu dákino ini ndu ñayuu, dá kandísá na ña ndaaq dána'a ndu. Ta mií Ndios kúú na ná'á va'a tátó'on ki'o kúú ndú, ta kándéé ini ndu ña ki'o dión ta'ani kátóni ini ndo.

¹² Tido ná dá'a ni ka'án ndó ña nandió kuéi ndu chinaní va'a ndu mií ndú noo ndo, di'a kóni ndu ña ni'lí ndo ña ka'án va'a ndó sa'a ndú'u, dá kíán nónó noo ndo ka'án ndo xí'ín ñayuu kátoó chíndaya'ii mií sa'á ña luu ká'än na, tido yakó ndaq'o níø ná. ¹³ Chi tá ká'án dao ndó ña lóko kúú ndú, dá kíán lóko va kúú ndú sa'á Ndios, tá dáá. Tido tá ká'án ndó ña kéndísá'ano ndu, dá kíán ña va'a mií vá ndó kíán. ¹⁴ Ta kú'u ndaq'o ini Cristo sa'a ndú, ta ñoó kíán kedaá, sa'á ñoó ndí'i ini ndu kékchóon ndu noo ná, chì ná'á ndú ña sa'á ña ni xi'i mií ná sa'a ndidaá ñayuu, sa'á ñoó ni xi'i ndidaá ñayuu. ¹⁵ Ni xi'i Jesú斯 sa'a ndidaá ñayuu, dá kíán ná dá'a ká ni kandei yó keeá ña kóni mií yó. Di'a kánian kandei yó kee yó ña kóni na ni xi'i sa'a yo, ta ni nañaki na.

¹⁶ Sa'á ñoó kó nákaní ká ini ndu sa'á ñayuu tátó'on ki'o nákaní ini ñayuu kó ná'á Ndios. Ta va'ará ni sa ka'án ndú ña iin taa oon ni sa kuu Cristo, tido viti kó nákaní ká ini ndu dión sa'a

ná. ¹⁷ Dá chí ndi ndáa miío ñayuu ñó'o tixi ndá'a Cristo, ní nduu na iin ñayuu saá. Ta ndidaá ña ní sa kuu na tá satá ní kandoo vaan, ta ndidaá ñá ní nduu saá. ¹⁸ Ta ndidaá ña yó'o kée mií Ndios, ná ní naki'in tá'an vq'a xí'ín yó' sa'á ña ní kee Cristo. Ta ní xí'o na choon noó ndu'u ña kían dána'a ndu noó ñayuu ndi kee na, dá naki'in tá'an vq'a Ndios xí'ín ná. ¹⁹ Chí sa'á ña ní kee Cristo, sa'á ñoó kuu naki'in tá'an vq'a Ndios xí'ín ñayuu, chí ko taó kuendá ta'on ká ná sa'á kuächi kée ñayuu. Ta ní sa'anda ná choon noó ndu ña dána'a ndu noó ñayuu ndi kee na, dá naki'in tá'an vq'a Ndios xí'ín ná. ²⁰ Ta ndu'u kúú ná ní chikata Cristo kane'e ndu to'on na noó ñayuu, sa'á ñoó kéchóon Ndios ndu'u, dákáñan ndu xí'ín ñayuu. Sa'á ñoó seí nda'í ndu noó ndo'ó xí'ín kuü Cristo ña koo ini ndo naki'in tá'an vq'a ndo xí'ín Ndios. ²¹ Ta Cristo kúú ná ko ní yá'a ta'on kee kuächi, tído ní nakuido na kuächi yó, dión, dá ní kandoo yó kúú yó ñayuu koó kuächi noo Ndios sa'á ña ní kee na dión.

6

¹ Ta viti ndu'u kúú ná kéchóon xí'ín Cristo, sa'á ñoó ká'án ni'ini ndu noo ndo ña ná dá'a ni koo ini ndo natiin oon ndo ña manj ní kee Ndios xí'ín ndo.

² Dá chí di'a kaá tuti ij Ndios:

Mií kuü ní kaxii, kuü dáá ní seídó'i ndo'ó.

Chí tá ní kasändaaá kuü ní dákákii ndo'ó,
kuü dáá ní chindeéí ndo'ó.

Ta kuü víti kúú kuü ní kaxi Ndios, chí mií kuü víti kóni ná dákäki na ndo'ó.

³ Ta ni iin tó'ón ña'a nóo ko yá'a ndu kee ndu noo ni iin tó'ón ñayuu, dá kían ná o ní'lí ná ndi koo ka'án ndava'a na sa'a choon ní xí'o Ndios noo ndú.

⁴ Di'a ná'a ndu mií ndú noo ndidaá ña kée ndu ña kúú ndú na kéchóon ndaaq noo Ndios, dá chj xí'o ndeeé nda'o ini ndu, va'ará ndó'o ndu tандó'ó sa'a choon kée ndu, o va'ará kámaní ña'a noo ndú, ta dión ta'ani kée ndu tá ndó'o níó ndú. ⁵ Ta xí'o ndeeé ta'ani ini ndu va'ará káni na ndu'u, o va'ará sadí na ndu'u ve'e káa, o va'ará kuá'á ñayuu ndákuei naá xí'ín ndú, o va'ará choon ndeeé nda'o kée ndu, o va'ará ko kídi ndu dao sákuaá, o va'ará ko ní'i ndú ña'a kasá'an ndu dao ta'ándá. ⁶ Ta noo choon kée ndu, vii kée ndu, ta kéchóon ndu ña ndichí xí'o Ndios, ta ió kueé ini ndu, ta va'a ini ndu, ta xí'ín ndeeé Espíritu ij Ndios kéchóon ndu, ta kú'u ndisa ini ndu sa'a ndidaá ñayuu, ⁷ ta dána'a ndu to'on ndaaq, ta xí'ín ndeeé mií Ndios kée ndu ndidaá ña'a, ta né'e ndu ña kúú ña ndaa xí'ín ndá'a kuá'a ndu, xí'ín ndá'a íti ndu, dá chindeé ndú mií ndú. ⁸ Ió dao ñayuu xí'o ñañó'ó noo ndú, ta ió dao ká na koó ñañó'ó ná noo ndú. Ta dao na chínaní kini na ndu'u, ta dao ká na chínaní va'a ñaá ná. Ta va'ará chínaní tó'ón ná ndu'u, tído na ndaa va kúú ndú. ⁹ Ta ió dao ñayuu kée na ña ko nákoní na ndu'u, tído ná'a vá ná ndu'u. Sa ndii va kúú ndú xiní ndu, tído takí ij vá ndú. Ta va'ará kéndavá'a kini na xí'ín ndu'u, tído ko xí'i ta'on ndu. ¹⁰ Ta va'ará ndukú ñayuu ña kandei nda'í ndu, tído daá kádij iní ndu. Ta va'ará kúnda'í ndu, tído di'a ndekuiká ndú ñayuu xí'ín to'on Ndios. Ta va'ará ni ña'a ta'on koó noo ndú, tído di'a kómí ndú ndidaá ña va'a cháá ka.

¹¹ Nj nono yú'u ndú nj ka'an ndaaq ndu xí'ín ndó, na ñoo Corinto xaqan, ta ndino'o ini ndu xí'ín níó ndú nj ka'an ndu xí'ín ndó. ¹² Ko ní sadí ndu níó ndu noo ndó'ó, mií di'a ndó kúú na nj sadí níó ndo noó ndu'u. ¹³ Ta kóni ndu ña kee ndó xí'ín ndú

tát^o'on kí'o ní kee ndu xí'ín ndó, sa'^á ñoó seí nda'^índu noo ndó tát^o'on kée iin tatá xí'ín de'e ra ña konó ta'ani ndó ní^o ndó noo^o ndú'u.

Yóó kúú ve'e ño'o Ndios takí

¹⁴ Q sa^o kóo ini ndó naki'in tá'an nóó ndó xí'ín ñayuu kó kándisa Jesús. Dá chí, ¿á naki'in tá'an nóó ña nda^q xí'ín ña kó ndá^q, ká'án ndó? Ta, ¿á naki'in tá'an nóó noo^o tóón xí'ín noo^o ín naá? ¹⁵ Ta, ¿á kuu naki'in tá'an nóó Cristo xí'ín ña u'u? Ta, ¿á kuu naki'in tá'an nóó iin ná kándisa Jesús xí'ín iin ná kó kándisa? ¹⁶ Ta, ¿á kuu naki'in tá'an nóó ve'e ño'o Ndios takí xí'ín ña kúú yokó, ká'án ndó? Ta yóó kúú ve'e ño'o noo^o ió Ndios takí, chí di'a kaá mií ná noo^o tuti ij ná:

Kooi xí'ín ná, ta kanooi tein na.

Ta yu'u^u kakuu Ndios noo^o ná,

ta mií ná kakuu ná ñooi.

¹⁷ Ta sa'^á ña dión kíán, sa'^á ñoó kaá ta'ani na di'a: Kankuei ndó tein ñayuu kó kándisa xaan, ta kuxoo ndó kua'án ndó, kaá Ndios, ná kúú sato'o yo.

Ta ni o sa^o kák^o'on ndá'a ndó ña kini kée na, dá kíán natiin va'i ndo'ó.

¹⁸ Ta yu'u^u ná kakuu tatá noo^o ndó, ta ndo'ó ná kakuu de'e yií yu'u^u xí'ín de'e di'íi, kaá Ndios, ná kúú sato'o yo, ná kómí ndidaá tá'an choon.

7

¹ Na maní miíj, kí'o dión ví ndato ní xi'o Ndios to'on na noo^o yo, sa'^á ñoó ná taó yo^o mií yó noo^o ndidaá tá'an ña dáyakó ñíi yo xí'ín ñaxintóni yo noo^o Ndios. Ta dión, dá ná kasandaá yo^o koo vii yo noo^o mií ná sa'^á ña yu'u^u ni'ini yó ná.

Kádií ini Pablo ñaq ni nandikó iní na ñoo Corinto sa'á kuachi ni kee na

² Natiin va'a ndó ndu'u xí'ín ndino'o ini ndo, dá chí ni iin tó'ón ndó kó ní dár'u'u ndu, ta ni iin tó'ón ndó kó ní dáki'in ndu iin íchi kini, ta ni iin tó'ón ndó kó ní dánda'í ndu. ³ Ta kó ká'in dión, dá ka'an kuachii sa'a ndo, chí sa ní ka'in xí'ín ndó ña nda maá ini ní o ndú ño'o ndo'ó. Sa'a ñoó iin kakuu yó tá ní xi'i yo, ta iin kakuu yó tá takí yo. ⁴ Ta ió nda'o tandeé iní ká'in xí'ín ndó ña nákani inii, ta va'a nda'o ká'in sa'a ndo noo dao ká ñayuu. Ta ni nakutíí xí'ín tandeé iní, ta ní nakutí ndaa ní o ndú xi'lan kádií ini ndu tein ndidaá tando'ó ndo'ó ndu.

⁵ Chí tá ní kásáa ndu Macedonia yó'o, ni lú'u kó ní náni'i ndée ndú, dá chí ndeí kúú mií vá noó ní xionoo ndu ní ndo'o nda'o ndu, chí ní dandó'o ñayuu ní o ndú, ta ní sa yu'u ní'ini ní o ndú. ⁶ Tido mií Ndios, ná xí'o tandeé iní noó ná ndo'o ní o, noón kúú ná ní xi'o tandeé iní noó ndu'u sa'a ña ní ndisáa Tito. ⁷ Ta o duú sa'a ña ní ndusáa oon ní xi, dá chí ní natiin ta'ani ndu tandeé iní sa'a ña ní xi'o ndó tandeé iní noo xí, chí ní nákani xi ña ndáti kíí ndo koni tuku ndó yu'u, ta ní nákani ta'ani xi ña kúnda'í nda'o ini ndo sa'a kuachi ni kee ndó, ta ndí'i ini ndo sa'a yu'u. Sa'a ñoó ní kádií cháá ká inii. ⁸ Dá chí va'ará ní dakúnda'í inii ndo'ó xí'ín tuti ní taai kosaq noo ndo, tido kó kútúú ta'on inii viti noó ña ní taai ní saa noo ndo. Chí va'ará ní kutúú inii tá ní taai ña, tido viti kándaq inii ña tóó vá ní kúnda'í ini ndo ní keean. ⁹ Ta viti kádií inii, tido kó kádií ta'on inii sa'a ña ní dakúnda'í inii ndo. Di'a kádií inii, dá chí sa'a ña ní kunda'í iní ndo, ñoó ní kedaá xí'ín ndó, dá ní nandikó iní ndo sa'a kuachi ni kee ndó. Chí mií vá Ndios kúú ná ní

xí'o ñaq ni kunda'í iní ndo sa'a kuachi ni kee ndó. Sa'a ñoo ni lú'u ko ni tuú ndó ni kee ndu. ¹⁰ Dá chí tá xí'o Ndios ñaq kúnda'í iní yo sa'a kuachi kée yó, ñoo kían kedaá xí'in yó, dá nandikó iní yo sa'a ñaq ni kee yó, dá ni'i yo ñaq kąki yó. Sa'a ñoo ko kánian ta'u'u ini yo tá ndó'o yó dión. Tido ñaq kúnda'í ini xí'o ñayuu yó'o, ñoo kían xí'o ñaq naá yó. ¹¹ Tido kande'é ndó, chí sa'a ñaq ni xí'o Ndios ñaq ni kunda'í iní ndo, ñoo ni kedaá xí'in ndó, sa'a ñoo ndi ki'o ví ni ndi'i ini ndo kee ndó ñaq kóni mií ná, ta ni ndi'i ini ndo ndeyíko ndo choon, ta ni ta'u'u ini ndo ni xini ndo kuachi ñoo, ta ni yu'u ndo ni xini ndoán, ta ndi ki'o ví ni katoó ndo koni ndo yu'u, ta ni ndi'i cháá ką ini ndo ni kee ndó choon ni sa'andai noo ndo, ta ni dandó'o ndo níø tąa ni kee kuachi ñoo. Ta noo ndidaá ñaq yó'o ni na'a ndo ñaq ni kendaá ndo choon. ¹² Tá ni taai tuti ñoo kosaqan noo ndo, ko ni táai ñaq, dá keyíko ndo sa'a rą ni ya'a ni kee kuachi, ta ni ko ni táai ñaq kosaqan chindeéán na ni ta'u'u. Di'a ni taai ñaq kosaqan noo ndo, dá na'a ndo mií ndo noo Ndios ñaq ndi'i ini ndo kee ndó choon sa'andá ndu.

¹³ Ta sa'a ñaq ni kee ndó dión, sa'a ñoo ni nduká'ano cháá ką tandeé iní ndu. Tido ni kadii cháá ką ini ndu sa'a ñaq ni kadii nda'o ini Tito, chí ni natiin xi tandeé iní ká'ano ni kee ndidaá ndo'o. ¹⁴ Chí ni ka'in xí'in xí ñaq va'a kee ndó xí'in xí, ta ko ni xíka'an ta'on nooí sa'a ñaq ni ka'in dión xí'in xí. Chí tátó'on ki'o ká'an ndu ndino'o ñaq ndaa xí'in ndó, ki'o dión ta'ani ni xinkoo ndaa ndidaá ñaq ni ka'an va'a ndu sa'a ndo noo xí. ¹⁵ Ta ni nduká'ano cháá ką ñaq kú'u ini xi sa'a ndo, chí ndisaá ini xi tátó'on ki'o ni seídó'o ndidaá ndó choon ni ta'anda noo ndo, chí ni natiin va'a ndó xi xí'in ñaq yu'u ndo,

ta xí'ín ñaq ndéi nino ndó. ¹⁶ Ta kádii ndaq'o inij, chí noo ndidaá ñaq'a kándéé inij ndo'ó.

8

Yó'o ká'an Pablo sa'á dí'ón dátaká na kua'an noó na ndo'o níó

¹ Ta viti, ñani, kóni ndu nakani ndu xí'ín ndó sa'á ñaq manj kée Ndios xí'ín ndidaá na kúú kuendá Jesús ndéi chí Macedonia. ² Chi va'ará ni xirndodó ñaa tændó'ó, tído kádii ndaq'o ini na, ta va'ará kúnda'í ndaq'o na, tído kuq'a ndaq'o dí'ón ni dokó ná. ³ Ta yu'u xí'o ndaq kuendá sa'á ná, ñaq ndino'o ini ná ni xi'o na dí'ón tátó'on ki'o sáa ndéé ná, ta ni ya'a cháá ką ví ni xi'o na noó ñaq sáa ndéé ná. ⁴ Ta ni seí nda'í ndaq'o na noó ndu'u ñaq ná kandía ndu tiin ndu dí'ón ni dátaká na, dá kuu chindeé ná ñayuu kúnda'í, na kúú ñayuu Ndios. ⁵ Va'a cháá ką ví ni kee na noó ñaq ndáti ndu kee na, dá chí dinñó'ó ni nakj'o na mií ná noo ndá'a sato'o yo Jesús. Ni ndi'i, dá ni nakj'o na mií ná kueídó'o na ndu'u tátó'on ki'o kóni mií Ndios. ⁶ Sa'á ñoo ni ka'an ni'ini ndu noo Tito ñaq tátó'on ki'o ni chindeé xí ndo'ó tá ni kasá'á ndó kétútí ndó dí'ón chindeé ndó na kúnda'í ñoo, ki'o dión ta'ani ná dákinkoo xi choon noó ñaq manj kee ndó yó'o. ⁷ Va'a kée ndó noo ndidaá ñaq'a, chí kándéé ká'ano iní ndo Jesús, ta ti'a ndó ka'an va'a ndó, ta ndichí ndo noo ñaq'a Ndios, ta ndino'o ini ndo kée ndó ndi ndáa mií vá choon, ta kú'u ndaq'o ini ndo sa'á ndú. Sa'á ñoo koo ini ndo kee va'a ta'ani ndó noo ñaq manj yó'o.

⁸ Ta ñaq ká'in xí'ín ndó, ko kíán iin choon sa'ándái noo ndo. Di'a kóni ñaq kande'é va'a ndó tátó'on ki'o ndí'i ini dao ką ñani yo chindeé ná na kámanj ñaq'a noo, dá ná kande'a á miílan ndaq ió ñaq kú'u ini ndo

sə'á ñaqyuu ndó'o dión. ⁹ Ta sə na'á vá mií ndó sə'á ñaq mani ní kee Jesucristo, nə kúú sato'o yo, sa'á yo, dá ch̄i sə'á ñaq kú'u nda'o ini nə sa'a, sə'á ñqó ní ndee na mií ná iin t̄aq kúnda'í, v̄a'ará kuíká nda'o na. Ta sə'á ñaq ní ndenda'í nə mií ná, sə'á ñqó ní iyo ñaq koo kuíká yó noo Ndios. ¹⁰ Ta viti kóni yu'u ka'an ní'inii noo ndo sə'á ñaq yó'o. Ch̄i kánian dákinkoo ndó choon yó'o viti, ch̄i nda kuiq ao ní kásá'á ndó kétutí ndó di'ón ñoo, ta q duú ñaq yó'o oon ni ní kee ndó, ch̄i mií ndó ní ndaki ini ñaq dión koo. ¹¹ Sə'á ñqó dákinkoo kíi ndo choon yó'o, ch̄i tátō'on kí'o luu ní chikaa ini ndo kee ndóan mií sa'a, kí'o dión ndí'i ini ndo dákinkoo ndóan viti. Ta kí'o ndóan tátō'on kí'o ió ñaq noo ndo. ¹² Ch̄i tá ná kí'o ndóan xí'ín ndino'o ini ndo, dá kían nata'an ini Ndios koni naán, ch̄i kó xíká ta'on na ñaq kí'o yó ñaq koó noo yo.

¹³ Ta kó ká'an ta'on yu'u ñaq yó'o xí'ín ndó sə'á ñaq kóni ñaq kandei v̄a'a dao kā ñaqyuu, dá kandoo ndá'a ndo. ¹⁴ Di'a kóni yu'u ñaq chindeé tá'an yó tá kamaní ñaq a noo yo, ch̄i tiempo viti kánian koto ní'iní ndó ná kúnda'í ñoo xí'ín ñaq kándoo noo ndo, dá chindeé ndó ná xí'ín ñaq kámaní noo ná. Dión, dá ná nandió kuéi na chindeé ná ndo'ó xí'ín ñaq xínñó'ó ndó ió noo ná, dión, dá chindeé tá'an yó tá kámaní ñaq a noo yo. ¹⁵ Dá ch̄i di'a kaá tuti ij Ndios: "Ñayuu ní ndítutí kuq'a ñaq a, ta kó ní kándoo ta'an vaan. Ta ná ní ndítutí lú'an, kó ní kámaní ta'an vaan."

¹⁶ Tido ndivé'e Ndios, ch̄i mií ná ní kedaá xí'ín Tito, sə'á ñqó ndí'i ini xi sa'a ndo tátō'on kí'o ndó'o mií. ¹⁷ Ch̄i xí'ín ndino'o ini xí ní naatiin xi choon ní xí'o ndu noo xí. Ta sə'á ñaq ndí'i ini xi sa'a ndo, sə'á ñqó kosaq xi noo ndéi ndó, ch̄i kí'o dión ní chikaa ini mií xí. ¹⁸ Ta ní t̄anda'á ta'ani ndu iin

ka ñani yo kosaq rä xí'ín xí, ta ndeí kúú mií vá noo ndítútí nä kúú kuendá Jesús ká'än va'a na sa'ä rá, chí kéchóon va'a ra noó tq'on va'a ká'än sa'ä Jesús. **19** Ta o duú dión oon ni kíán, tqa yó'o kúú rä ní kaxi dao kä na kúú kuendá Jesús ñä kíán kane'e tá'an ra kanoo ra xí'ín ndu'u natiin ndu di'ón, ñä ní ketútí dao kä ñani yo. Ta kee ndu choon yó'o, dá ná natiin sato'o yo ñaño'ó, dá kandaq ini ndo ñä kóni ndu chindeé ñaa ndú noo choon yó'o. **20** Ta kí'o dión ní chikaq ini ndu, dá kíán ni iin tó'ón ñayuu ná dá'a ni nakani kuáchí ini kande'é ná ndu sa'á di'ón kua'a ní ndítútí ná kane'e ndu ko'on ndu. **21** Chí ndí'i ini ndu kéndísá'ano ndu choon. Ta o duú noo sato'o yo Jesús oon ni ndí'i ini ndu kee ndu dión, ndä noo ñayuu ta'ani ndí'i ini ndu kéndísá'ano ndu.

22 Ta tanda'á ta'ani ndu iin kä ñani yo kosaq rä xí'ín tqa yó'o. Ta kuä'á ndä'o ta'ándá ní na'ä rä mií rá noo ndú ñä ndí'i ndä'o ini rä kendaq rä choon. Ta vití ndí'i cháá kä ini rä chindeé rá ndo'ó, chí ió ndä'o tandeé iní rä xí'ín ndó. **23** Ta kana'á ndó ñä Tito kúú rä né'e tá'an xí'ín yu'u, ta kéchóon dáó xí xí'ín noo ndo'ó. Ta uu kä ñani yo kosaq xí'ín xí kúú rä ní tanda'á dao kä na kúú kuendá Jesús kosaq rä, ta xí'ín tqa yó'o natiin Cristo ñaño'ó. **24** Ta na'ä ndo mií ndó noo taa yó'o ñä kúú ndó nä kú'u ini sa'ä nä kúnda'í ñoo, dá ná kandaq ini dao kä na kúú kuendá Jesús sa'á ñä va'a ní kee ndó, dá ná dá'a ni dátuú ndó ndu'u noo ká'än va'a ndu sa'ä ndo noo rá.

9

1 Ko xínñó'ó kä ka'in xí'ín ndo'ó sa'á di'ón, ñä kíán kétútí dao kä na kúú kuendá Jesús, dá chindeé ná ñayuu Ndios ndéi kuendá Judea, **2** chí sa na'á

váí ñaqndino'o ini ndo kóni ndo chindeé ndó na. Ta ká'an va'i sa'a ndo'ó noo ñani yo ndéi Macedonia yó'o, chi ká'in xí'ín ná ñaqndoo, na ndéi Acaya xa'an, nda kuiá ao ió nduu ndo chindeé ndó ñayuu kúnda'í. Ta sa'lá ñaq ni ndi'i ini ndo kee ndó dión, sa'lá ñoó ni chikaq ta'ani iní na kee na dión. ³ Tido ni tanda'í ñani yo yó'o kosaq rä noo ndéi ndó, dá kían ná dá'a ni kandoo tó'ín noo ñaq ni ka'an va'i sa'a ndo sa'a choon yó'o, dá ná xinkoo ñaq ni ka'in xí'ín ná ñaq kandeí nduu ndo. ⁴ Dá chi oon ni ví saa dao na ndéi Macedonia xí'íin, ta koni na ñaq ko ndéi nduu ndo xí'ín di'ón ñoó, dá kían kaka'an nda'o noo ndú'ü sa'lá ñaq ni kandeé iní ndu ndo'ó, ta ko ni sá ndei nduu ndo. Tido ví'í ká ví kaka'an noo mií ndó. ⁵ Sa'lá ñoó ni chikaq iní ñaq va'a cháá ká ni seí nda'í noo taa yó'o ñaq kosaq rä noo ndéi ndó dinñó'ó, dá chindeé rá ndo'ó ketútí ndó dil'ón, ñaq ni kaa ndo ki'o ndó. Ta dión, dá ná kandeí nduu ndo ki'o ndóan xí'ín ndino'o ini ndo, dá ná dá'a ni kakian ñaq ni kendúsä ndu xí'ín ndó.

⁶ Ta ká'in xí'ín ndó ñaq kandeé ndó tátó'on ndó'o na xiti, chi na xiti cháá, cháá vá dákée na. Ta na xiti kua'a, kua'a dákée na. ⁷ Ta iin rá iin ndó ki'o tátó'on ki'o ni chikaq ini níoo ndo. Ta o sa kí'o ndóan xí'án kúnda'í ini ndo, ni sa'lá ñaq miían ndúsä ki'o ndóan. Chi náta'an ini Ndios xini na na xí'o ñaq xí'án kádií iní na. ⁸ Ta na ká'ano nda'o kúú Ndios, sa'lá ñoó kuu va ndekua'a na ñaq'a va'a noo ndo, dá kían ni iin tó'ón ta'on ñaq'a na o kómaní noo ndo, dá kían ná koo ni ñaq'a chindeé ndó dao ká na. ⁹ Dá chi di'a kaá tuti ij Ndios:

Ni dasá rá ñaq ió noo rá, ta ni xi'o raan noo na
kúnda'í,
ta iin ni kandoo va ñaq ndaa ni kee ra noo Ndios.

10 Ta mií ná xí'o tata noó rä xítí, ta xí'o ta'ani na pan noó ná kuíko, ta mií ná ndekua'ä tata ió noo ndo. Ta ndekua'ä ta'ani na ñä va'a kee ndó xí'ín dao kä ñayuu. **11** Dión, dá koni ndó koo kuä'á ñä'a noo ndo, dá kuu ki'o kua'ä ndo ñä'a noó ñayuu xínñó'án. Dá tá ná naki'o ndu di'ón ñoó noo ná, dá kían naki'o na ndivé'e noo Ndios sa'án. **12** Chi tá ná naki'o ndu di'ón yó'o noó ná kúnda'í ñoó, o dýú ñä'a xínñó'ó oon ni ñayuu Ndios ni'i ná xí'án, dá chi di'a kua'á ndä'o noo ndivé'e naki'o na noo Ndios sa'án. **13** Ta sa'á ñä natiin na di'ón ni kemáni ndo ná, sa'á noó keká'ano na Ndios, chi miían ndaä seídó'o ndó to'on va'a sa'ä Cristo. Ta keká'ano ta'ani na Ndios sa'á ñä ni xí'o ndó kua'á ndä'o di'ón ni chindeé ndó mií ná xí'ín dao kä ñayuu. **14** Ta ki'o dión ta'ani kakä ná ñä mani noo Ndios sa'ä ndo, chi kú'u ndä'o ini ná sa'ä ndo, chi mií Ndios ni kedaá xí'ín ndó, dá ni kee ndó ñä mani ká'ano yó'o xí'ín ná. **15** Ta ndivé'e ká'ano Ndios, chi ká'ano ndä'o ñä mani ni kee na xí'á. Ta ko ni'i yo to'on va'a ka'än yo sa'án.

10

Kák'an Pablo sa'ä choon ni xí'o Ndios noo ná

1 Ta yu'u Pablo seí nda'í va'i noo ndo xí'ín ñä nda'í ió inij, xí'ín ñä ió va'a inij tátö'on ki'o ni kee mií Cristo, va'ará ká'än dao ndó ñä iin taa vitá iní kúú yu'u tá nákaai tein ndó xaan, tído tá nákaä xíkái, deén ndä'o ká'in xí'ín ndó. **2** Tído seí nda'ávíi noo ndo ñä tá ná saaj, ná dá'a ni kendúsä ndo xí'íin ñä ka'än deeín xí'ín ndó, chi miían ndaä kuiti kosaä nduuí ka'än deeín xí'ín ná ká'än ñä xionoo ndu kée ndu tátö'on ki'o kée ñayuu kuendá ñayuu yó'o. **3** Miían ndaä ndéi ndu ñayuu yó'o, tído ko kéchóon ta'on ndu ñä'a ió ñayuu yó'o, dá náa ndu

xí'ín ñaq kini. ⁴ Chi ko kéchóon ta'on ndu ñaq ió ñayuuú yó'o, dá naá ndu xí'ín ñaq kini. Chi nda'á chóon, ñaq kían kéchóon ndu, kúú ndéé xí'o mií Ndios. Ta xí'ín ñaq yó'o dánaá ndu noo dándáki ñaq kini. ⁵ Ta xí'ín ndéé yó'o ta'ani dátuú ndu ndidaa ñaq to'ón kéchóon ñayuu. Ta dátuú ta'ani ndu ndidaá ñaxintóni tayíi, ñaq kedaá xí'ín ná, dá ko nákoní ñaq Ndios. Ta náchi'i ndu ndidaá ñaxintóni ñayuu tixi ndá'a Cristo Jesús, dá ná kueídó'o ñaa ná. ⁶ Ta ió nduu ndu dándó'o ndu níó ñaq xiín kueídó'o tá ná kasandaá ndo kueídó'o ndisa ndó to'on Ndios.

⁷ Kande'é va'a ndó ndi káa iin rá iin ñaq'a. Tá ió iin káa ndó nákoní mií ñaq kúú ndó kuendá Cristo, dá kían kánian taó kuendá va'a ndó, chi tátó'on ki'o kúú ndó kuendá Cristo, ki'o dión ta'ani kúú ndu'u. ⁸ Chi va'ará yá'i cháá noo chíndaya'i choon né'i, tído ko xíka'an ta'on nooí, chi mií sato'o yo Cristo ni xí'o choon yó'o nooí, dá dákua'anoi ndo'ó noo ñaq kándísa ndó. Ta ko ní xí'o na ñaq nooí ñaq dánaái noo ndo. ⁹ Ta o sa ká'án ndó ñaq ndukúí dáyu'ií ndo'ó xí'ín to'on ká'in noo tuti tánda'i kosaq noo ndo. ¹⁰ Chi kaá dao ndó ñaq miían ndaa deén nda'o ká'in noo tuti táai tánda'i kosaq noo ndo, ta kuáchí nda'o choon sa'andái noo ndo. Tído tá ió xí'ín ndó, ko kúú ta'on yu'u iin taa ndeé iní, ta ni ko tí'ai ka'an va'i, kaá dao ndó. ¹¹ Tído ká'in xí'ín ñaq ká'an dión ñaq ná kana'a ná ñaq tátó'on ki'o ká'an ndu noo tuti taa ndu, ki'o dión ta'ani kee ndu tá ná saa ndu noo ndéi ndó xaan.

¹² Ta ko chíndaq noo ndu ki'in tá'an ndu xí'ín taa kátoó chíndaya'i mií, ta ni ko chídáó tá'an ndu mií ndu xí'ín rá. Tído taa yó'o, ndéi ra chíki'rā mií rá xí'ín ñaq kée ra, ta chídáó rá mií rá xí'ín rá kée tátó'on kée mií rá. Ta sa'a ñaq kée ra dión, sa'a ñoo ko

ñó'o ndi'i ta'on ini rä. ¹³ Tído ndu'u, kó yá'a ta'on ndu chíndaya'i ndu mií ndú cháá ká noó choon né'e ndu. Di'a chíndaya'i ndu mií ndú tátó'on káa choon ni xí'o mií Ndios noo ndú, ta xí'ín choon yó'o ni kasandaá ndu noo ndéi ndó. ¹⁴ Kó yá'a ta'on ndu tá sa'ándá ndu choon noo ndo, chí yá'a ndu tá kó ní saa ndu noo ndéi ndó. Tído ndu'u kúú rä mií noo ni saa ni dáná'a to'on va'a sa'a Cristo Jesús noo ndo. ¹⁵ Ta kó yá'a ta'on ndu chíndaya'i ndu mií ndú noo choon kée dao ká na. Ña kóni ndu kían kua'ano cháá ká ndo xí'ín ña kándéé iní ndo Jesús, dá ná kandaya'i cháá ká choon kée ndu tein ndó, tátó'on ki'o dándáki choon né'e ndu. ¹⁶ Ndi'i, dá ko'on ndu dána'a ndu to'on va'a sa'a Jesús noo na ndéi xíká cháá ká noo ndo'ó, ta o kú'u ta'on ndu dána'a ndu noo dána'a dao ká taa, dá kían ná dá'a ni chíndaya'i ndu mií ndú noo choon ni kee dao ká rä. ¹⁷ Ta na ká'án kuryíí, kánian kuryíí ná sa'a ña ni kee sato'o yo Ndios sa'a ná. ¹⁸ Dá chí ñayuu, na chíndaya'i mií, kó kándoo va'a na noo Ndios. Di'a ñayuu, na chíndaya'i mií Ndios, noón kúú na kándoo va'a.

11

¹ Kónij ña ndeé ní koo ini ndo sa'i viti, chí ko'in ka'in xí'ín ndó tátó'on kée iin rä ndúlóko. Tído ndeé koo ini ndo sa'i, ² dá chí kékuión yu'u sa'a ndo tátó'on kuión ini Ndios sa'a ndo, dá chí sa ni kandooi ña naki'o vii ndo'ó noo iin tó'ón Cristo kakuu yi ndo tátó'on kée iin tatá tá kua'an rä naki'o ra de'e di'i tákí rä noo ndá'a taa kakuu yi. Chí kónij ña koo vii ndo naki'oi noo mií Cristo. ³ Tído nákaní inij sa'a ndo, dá chí tátó'on ki'o ni kee koo, tá'an kirí mañá ni dáná'í Eva, oon ni ví ki'o

dión nadaká taa to'ón ñaxintóni ndó, dá ya'a ndó koni xíxi ndó Cristo. ⁴ Dá chi tá vei dao kā taa, ta díin dána'q rā sa'a Jesús o duú ñā ní daná'q mií ndu'ū noo ndó, ta dána'q rā sa'a iin kā espíritu noo Espíritu ij Ndios, nā ní natiiin ndó, ta díin va dána'q rā sa'a to'on va'a sa'a Jesús o duú ñā ní daná'q ndu noo ndó, tído xí'o ndeé ini ndó sa'a rá. ⁵ Ta kí'in kí'oi ñā kō kúú ta'oin iin taa nóo noó taa chínaní ndó kúú apóstol ndáya'i. ⁶ Chi va'ará ko tí'a yu'u ka'an va'i, tído kō kámaní ta'ón ñā ndichí ni xí'o Ndios nooq. Dá chi noo ndidaá vá ñā'a ní kee ndu, ta noo ndidaá ñā'a ní ka'an ndu, ní na'a ndu tein mií ndó ñā dión kíán.

⁷ ¿Á ní ya'i ní keei kuachi sā'á ñā ní kenóoi miíí, dá kandaya'i ndo'ó, xiní ndó? Chi tá ní daná'i to'on va'a Ndios noo ndó, kō ní kí'in ya'i ta'an vei. ⁸ Ta sā xio ndaaí dí'ón ndá'q dao kā nā kúú kuendá Jesús ní sā kuu ya'avii, dá ní sā ioj ní daná'i noo ndó. ⁹ Tá ní sā ioj xí'ín ndó, ta nda'í kómaní ñā'a nooq, tído ni iin tó'ón ndó kō ní dándi'i inii. Chi ndidaá ñā'a sā komaní nooq ní xí'o dao kā ñani yo, nā ní kii chí kuendá Macedonia. Ta noo ni iin ñā'a kō ní dándi'i inii ndo'ó, ta ni iin kuu o dándi'i inii ndo'ó noo ñā xinñó'í. ¹⁰ Ta sā'á ñā nákaa to'on ndaá Cristo ini níoi, sā'á ñoo ká'ín xí'ín ndó ñā kō ín ta'on kuu ditá ñā chíndaya'ii choon kíeei sā'á ñā kō kí'in ya'i noo ndo'ó, nā ndéi chí Acaya xaqan. ¹¹ Ta, ¿ndiva'a ká'ín dión, ká'án ndó? ¿Á kō kú'u ta'on inii sa'a ndo'ó, ndani? Mií Ndios kúú nā ná'á ñā kú'u nda'o inii sa'a ndó.

¹² Ta ñā kíeei kíán kō kí'in ya'avii noo ndó, ta dión ij vá keei, dá ná o ní'i dao kā taa, tá'an rā ndukú chíndaya'ii mií, ndi kee ra chidáo tá'an rā mií rā

xí'ín ndu'u. ¹³ Dá ch̄i taa ñoo kúú apóstol t̄o'ón, ta kúú rá t̄aa kéchóon xí'ín ña mañá, ch̄i kée ra mií rá ña kúú rá apóstol Cristo. ¹⁴ Tido ná dá'a ni naá téí ini ndo ña k̄i'o dión kée ra, dá ch̄i dión ta'ani kée ña u'u, ch̄i k̄eéan miíán ña kúúán tát̄o'on iin ángel ndato tóon. ¹⁵ Sa'a ñoó o duý iin ña kuách̄i kíán kandaq̄ ini yo ña t̄aa kéchóon noó ña u'u kée ra mií rá ña kúú rá t̄aa kéchóon noó ña ndaa. Tido kasandaá iin kuu, dá keyíko sa'a rá tát̄o'on kāa choon n̄i kee ra.

Yó'o ká'an Pablo sa'a ndidaá t̄andó'ó n̄i ndo'o na sa'a ña né'e na t̄o'on Jesúus

¹⁶ Nándió kqo tukui ká'in xí'ín ndó ña ná dá'a ni ka'án ndó ña ndúlókoi. Tido tá ká'án ndó ña dión kíán, dá natiin ndó yu'u tát̄o'on iin na ndúlóko, dá nónó nooí chindaya'i miíí cháá. ¹⁷ Ta ña kál'in xí'ín ndó viti, kqo kíán ña n̄i natiin noo sato'o yo Ndios. Ch̄i kíán tát̄o'on ká'an iin na ndúlóko, sa'a ñoó kándezé inii chindaya'i miíí. ¹⁸ Ta sa'a ña kuq'a nda'o t̄aa chindaya'i miíí sa'a ña kée ra ñayuú yó'o, sa'a ñoó chindaya'i ta'ani yu'u miíí. ¹⁹ Ch̄i ndino'o ini ndo xí'o ndee iní ndo seídó'o ndó taa ndee to'on, va'ará kaá ndo ña kúú ndó na ndichí. ²⁰ Ta xí'o ndee ta'ani ini ndo va'ará náchi'i dao ra ndo'ó tixi ndá'a rá, o va'ará kétí'a dao ra ndo'ó, o va'ará xí'o ndaa dao ra ña'a ndó, o va'ará chindaya'i dao ra mií rá noo ndo, o va'ará káni dao ra da'andá noo ndo. ²¹ Ta xíka'an ví nooí ka'in xí'ín ndó ña kqo ní kée ndu dión xí'ín ndó, ch̄i nōo va ió ini ndu.

Ta noó ña chindaya'i dao kqo t̄aa ñoó mií rá, chindaya'i ta'ani yu'u miíí, va'ará kál'in tát̄o'on ká'an iin t̄aa ndúlóko. ²² ¿Á kúú rá t̄aa hebreo? Ñaá ta'ani kúú yu'u. ¿Á kúú rá t̄aa ñoo Israel, ña kúú ñoo

Ndios? Ñaá ta'ani kúú yu'u. ¿Á kúú rá ná ve'e tatá sá'ano Abraham? Ñaá ta'ani kúú yu'u. ²³ ¿Á kúú rá tā kέchóon noo Cristo? (Ká'in tátō'on kée iin ná ndúlóko.) Tido kέchóon cháá kā yu'u noo Cristo o duú mií rá, chi yu'u kúú rā kua'a cháá kā ni kέchóon noo Cristo. Ta sa'a mií ná kua'a nda'o ta'ándá ni kani ndavá'a ñayuu yu'u, ta kua'a cháá kā ta'ándá ni sá káa yu'u ve'e kāa, ta kua'a nda'o ta'ándá daá ió ña kuui. ²⁴ Ta o'on ta'ándá ni kani ná Israel oko sa'on komi chirrión satá yu'u. ²⁵ Ta oni ta'ándá ni kani na yu'u xí'in vara, ta iin kā ta'ándá kua'an ná ka'ání ná yu'u xí'in yuuy, ta oni ta'ándá ni kēta kā'ani barco ini tāñ'o'noo nákaai kua'in, ta iin ñoo xí'in iin nduú ni sá nōo ni'inii noó tāñ'o'. ²⁶ Ta ndó'o nda'o níoi íchi noo xionooi, chi ióan kuui kée yuta, ta ió ta'ani ña kuui kée tā kui'iná, ta ió ña kuui kée ná ñooi, ta ió ta'ani ña kuui kée ná kó kúú ná Israel. Ta ió ña kuui noo kúú ñoo ná'ano, xí'in noo kúú yukú íchí xí'in noó tāñ'o', ta ió ta'ani ña kuui kée ná chínaní mií ña kúú ná kuendá Jesús. ²⁷ Ta sá'a choon kéei, sá'a ñoó kútati nda'a vei, ta kua'a nda'o ta'ándá ko ní sá kidii, ta kua'a nda'o ta'ándá sá xí'i dokoi ña kuikoi xí'in ña íchí tākuui, ta kua'a nda'o ta'ándá ni sá xionoo nditai, ta ní sá ndo'o níoi ña vixi chi koó dá'on kandixii. ²⁸ Ta noo ndidaá kā ña'a, ió iin kā ña'a ndó'i iin iin kuu kuu, chi nákani nda'o inii sa'a ndidaá ná kúú kuendá Jesús ndéi iin rá iin ñoo. ²⁹ Chi, ¿ndi ndáa ndo'o ndó'o nío, ta kó ndo'o ta'ani nío mií? Kó íin ta'on. O, tá kández dao tāa dández rā ndo'o, ¿á kó ná'a ta'on ndó ña xido nda'o inii?

³⁰ Tá miían kánian chindaya'ii miíí, va'a kāan ná chindaya'ii miíí noó ña ná'a ña kúú iin tā kó kómí

ndéę miíí. ³¹ Ta mií Ndios, nā kúú tatá sato'o yo Jesucristo, nā daá kuití kánian natiin ñaqñó'ó, noón kúú nā ná'á ñaq kóká'an to'iin.

³² Tá nī sa io yu'u ñoo Damasco, ñoo nákaa iin ta né'e choon, ta nákaa rā tixi ndá'a rey Aretas. Kúú nī sa'anda rā choon noó tā ndaaá yé'e ñoo ñoo ñaq ná kandei nduu rā tiin ra yu'u, nī ka'án rā. ³³ Tido ndéi dao ñayuu nī taó ná yu'u ventana, dá nī dancóo na yu'u ini iin tiyikā ndika náo ñoo ñoo, dá nī kuu nī kakii noq ndá'a tāa ñoo.

12

Yó'o kák'an Pablo sa'a iin ñaq'a dándó'o níq ná

¹ Miían ndaą ndisa ni ñaq a kó ndáya'i ñaq chindaya'i miíí, tido viti ná ko'in nakanii xí'ín ndó sa'a ñaq nī na'a sato'o yo Jesús nooí, xí'ín sa'a ñaq saá nī nakanii na xí'ín. ² Ta ná'á yu'u sa'a iin tāa, ta tāa yó'o ín xí'ín Cristo, ta sa io uxí komi kuiá nī naki'in ñaa Ndios né'e na nī sa'an na nda induú kúú oni. Xíni á nī sa'an rā xí'ín nda yikí koño rā, o níq óon ra nī sa'an. Iin tó'ón diní Ndios kúú nā ná'á. ³ Ta ná'á yu'u sa'a tāa yó'o, ta xíni á nī sa'an rā xí'ín yikí koño rā, o níq óon ra nī sa'an. Iin tó'ón diní mií vá Ndios kúú nā ná'á. ⁴ Tido miían ndaą nī nádítá ñaa Ndios noo ndato téi káa noo ió nā. Ta ñoo nī seídó'o ra to'on, ñaq kían q káti'a yó nakani yó, chí ni iin ñayuu kó ní ní'i tá'i nakani na sa'án. ⁵ Ta kuu va chindaya'i yu'u tāa yó'o, tido q chindaya'i ta'on yu'u miíí, chí chindaya'i miíí sava'a sa'a ñaq ná'á ñaq kúúi iin tā kó kómí ndéę miíí. ⁶ Tido tá ká'án yu'u chindaya'avii miíí, dā kían q kákuu ta'on yu'u iin tāa oon ini, chí ñaq ndaą va ka'in. Tido q kée ta'o in dión, dā kían ni iin ñayuu ná dá'a ni chindaya'i

cháá ką na yu'ų noó ñą ndé'é ná kéei o ñą seídó'o na dána'j.

⁷ Ta sa'á ñą ná o yá'a téí chindaya'i miíí sa'á ñą ndato ní na'ą Ndios nooí, sa'á ñoó ní kásaa iin ñą'a dándó'an níóí, ta kián tátq'on iin ión yáí tárnee ñííí, xiníí, ñą kéchóon ñą u'ų dándó'an nímáí, dá kián ná o yá'i chindaya'avi miíí. ⁸ Ta sa oní ta'ándá ní seí nda'ávíí noo sato'o yo Jesús ñą ná ditá ná ñą kedaá xí'ín ndó'o nímáí. ⁹ Tido di'a va ní kaa na xí'ín: "Kóó, sa vatj va nákaaqon tixi ñą manj kée yu'ų xí'ón, chí ndéé mií yu'ų kián ná'ą va'a cháá ką noó ná kóó ndéé." Sa'á ñoó ndaqi ndino'o ini yu'ų chindaya'avii miíí sa'á ñą ná'ą ñą kúúí iin taa ko kómí ndéé miíí, dión, dá ná'lı ñą nákaai tixi ndá'ą ndéé mií Cristo. ¹⁰ Ta sa'á ñą ió ndéé Cristo xí'ín, sa'á ñoó kádij inij tá kóó ndééí, o tá kána'á ñayuu xí'ín, o tá kámanj ñą'a noóí, o tá kéndava'a ñayuu xí'ín, o tá ndó'o níóí. Dá chí tá kóó ndééí, dá di'a kúúí iin taa ndakí cháá ką kée Ndios.

¹¹ Tido, tátq'on kée iin ta ndeeé to'on, ki'o dión ni keei sa'á ñą ní chindaya'avi miíí, tido mií vá ndó ní kedaá xí'ín, sa'á ñoó ní keei dión. Di'a mií vá ndó kánian nakoni ndo yu'ų, dá chí noo ni iin tó'ón ta'on ñą'a kó kándoo nóo yu'ų noó taa chínaní ndó kúú apóstol ndáya'i, va'ará kóó ñą'a kúúí. ¹² Kuá'á nda'o ñą'a ná'ano kée ná kúú apóstol Jesús ní kee yu'ų tein mií ndó, ta ní keei ñą xí'an kueé ió inij, chí ní keei ñą ndato, xí'ín ñą kedaá xí'ín ñayuu, dá naá iní ná, xí'ín ñą ná'ano vei noo Ndios. ¹³ Sa'á ñoó, ¿ndí kián va'a ní kee yu'ų xí'ín dao ką ná kúú kuendá Jesús, ta kó ní keei ñą xí'ín ndo'ó, xiní ndo? Chí sava'a ñą ní kee kián kó ní kí'in ya'i ta'an vei noo ndo. ¡Ká'ano koo ini ndo sa'í tá ká'án ndó ñą

ñä yó'o kúú iin kuächchi kini!

Yó'o ká'an Pablo ñä saaq na ñoo ñoo ta'ándá kúú oni

¹⁴ Kana'á ndó, chí sa ío nduuí saai noo ndéi ndó ta'ándá kúú oni. Ta o dátá'án ta'on yu'u ndo'ó xí'ín ni iin ñä'a, chí ko ndí'i ta'on ini yu'u sa'á ñä ió noo ndo, di'a ndí'i inij sa'a míí vá ndó. Dá chí ko kánian koto takuáchhi leé tatá xi, di'a na kúú tatá va kánian koto de'e na. ¹⁵ Ta ndino'o ini yu'u iói ñä dándí'i ndidaá ñä ió nooí sa'a ndo, ta ió ta'anii dándí'i ndidaá ndéeí sa'á ñä kú'u inij sa'a ndo. Ta va'ará sá'ano cháá kä ñä kú'u inij sa'a ndo, tído ndo'ó, dánkoo di'a ndó ñä kú'u ini ndo sa'i. ¹⁶ Tído kaá dao ndó ñä va'ará ko ní kí'in ya'i noo ndo, tído sa'á ñä kúú iin ta mañá, sa'a ñoo ní danda'áví ndo'ó, kaá ndo. ¹⁷ ¿Á ní danda'íi ndo'ó xí'ín iin taa ní tanda'í ní saaq noo ndo, ká'án ndo? ¹⁸ Ní seí nda'ávíi noo Tito saaq xi xí'ín iin kä ñani yo noo ndéi ndó. Ta, ¿á ní danda'íi Tito ndo'ó, tá dáá? ¿Á ko ná'á ndó ñä iin tó'ón vá kúú ñaxintóni ndú, ta iin nóo vá íchi ñó'o ndu'u?

¹⁹ Ndá ndi kuu ká'án ndó ñä ká'an ndu dión, dá chí kóni ndu kandoo va'a ndu noo ndo. Tído koó, chí noo Ndios vá ká'an ndu dión sa'á ñä kúú ndú kuendá Cristo. Ta noo ndidaá ñä kée ndu, na maní miíi, ndukú ndu'u ñä kua'ano cháá kä ndo íchi Ndios. ²⁰ Chí yu'ií ñä tá ná saai noo ndéi ndó, oon ni ví natiin yu'u ndo'ó ndéi ndó kée ndó ñä ko náta'an inij, ta dión ni ndo'ó, o náta'an ini ndo kee yu'u. Dá chí oon ni ví ndéi ndó ndátó'ón kuáchchi ndo, o ndéi ndó xí'ín ñä u'u ini ndo, o ndéi ndó xí'ín ñä tondó ndo, o ndéi ndó sa'ándá tá'an ndó, o ndéi ndó dátai chí'an tá'an ndó, o ndéi ndó káv'a

ndó kuachi satq dao kaq ñayuu, o ndéi ndó xí'ín ña t^áyíí ndó, o ndéi iin rá iin ndó kée ndó ña kóni mií ndó. ²¹ Chi tá ná saai noo ndéi ndó, oon ni ví natiin yu'u ña ka'an noo noo Ndios kee ndó. Ta oon ni ví kuakii xí'ín ndirá nooí sa'a ña kuq'á nda'o ndó ni ya'a ni kee kuachi, ta ko ña'a nandikó íní ndo sa'a ña ni kee ndó kuachi ka'an noo, o sa'a ña ni kidi ndo xí'ín na ko kúú ñadi'lí ndo o yíí ndo, o sa'a ndidaá kaq kuachi ni kee ndó xí'ín ñíí ndo.

13

¹ Ta viti xíno oni ta'ándá saai noo ndéi ndó. Ta kana'á ndó ña xínñó'ó yó uu ñayuu o oni ñayuu kandita kí'o kuendá, dá keyíko yo iin tandó'ó. ² Sa ni ka'ín xí'ín ndó tá ni sa ioj xí'ín ndó, ta viti ká'án tukui xí'ín ndó, ta kee ndó kuendá ña iói xí'ín ndó. Ta xían nani nákaq xíkái, tanda'í tuti yó'o kosaq noo na ni ya'a ni kee kuachi, xí'ín noo ndidaá kaq ndo'ó, chi tá ná saaq tukui noo ndéi ndó, dá kían ni lú'u ña mani o koo sa'a ndo. ³ Chi ndukú ndó korndodó ndó yu'u nde'á á miían ndaq kuiti Cristo kúú na ká'án noo yu'u. Ta kana'á ndó ña ko kúú ta'on na iin na koo ndéé xí'ín ndó. Di'a ná'a na ña kómí na ndidaá ndéé xí'ín mií ndó. ⁴ Dá chi va'ará ni xí'i Jesús ndika cruz táto'on iin taqo koo ndéé, tído viti takí na kée ndéé mií Ndios. Ta dión ta'ani ndo'o ndu'u, ko ta'ón ndéé kómí ndú ñayuu yó'o táto'on ni ndo'o mií Cristo. Tido kataki ndu kandei ndu xí'ín na kee ndéé mií Ndios, dá kechóon ndu noo ndo.

⁵ Kande'é va'a ndó mií ndó, ná kande'á á miían ndaq kandéé iní ndo Jesús o koo, ta korndodó ndo mií ndó. Ta, ¿á ko xí'o ta'on ndó kuendá ña ió Jesucristo xí'ín ndó? Chi tá ko ió na xí'ín ndó, dá kían sa ni kando va ndó ni tuú ndó noo ña kándisa

ndó. ⁶ Ta kándéé inij ñaq xí'o ndó kuendá ñaq ko ní kándoo ta'on ndu ni tuú ndú noó ñaq kándisa ndu. ⁷ Xíkä ndu ñaq maní noo Ndios sa'a ndo, dá ni iin tó'ón ndó ná o yá'a kee ñaq kini. Ta ko kée ndu dión, dá kandoo va'a ndu noó ñayuu. Dión kée ndu sa'a ndo'ó, dá katj'a ndó kee ndó ñaq va'a, va'ará ká'an dao kaq ñayuu ñaq ni tuú ndú noó ñaq kándisa ndu. ⁸ Chi o kúu ta'on chituu ndu ñaq ndaa, di'a ndíta ndu chíndeé ndúan. ⁹ Sa'á noó náta'an ini ndu kakuu ndu taea koó ndéé tá ná kuita toon ndó xí'in ñaq kándisa ndó. Ta xíkä ndu noo Ndios ñaq ná xinkuei ndó koo ndó tátó'on kí'o kóni mií ná. ¹⁰ Ta tääi to'on yó'o kosaq noo ndo nani nákaq xíkái, dá kían, tá ná saai noo ndéi ndó, ná dá'a ni ka'an deeín xí'in ndó, chi ni xí'o sato'o yo Jesús choon yó'o nooí, dá dákuá'anoi ndo'ó xí'in to'on Ndios, ta ko ní xí'o naan nooí ñaq dánaá di'ai ndo'ó.

Xí'in ndisá'án yó'o dánd'i Pablo ñaq ká'an na

¹¹ Ta viti ko'in dándí'i ñaq ká'in xí'in ndó. Ná kadii iní ndo, ta ndeyiko ndo mií ndó noo Ndios, ta kí'o tá'an ndó tandeé iní, iin tó'ón ná kakuu ñaxintóni ndo, ta kandei va'a ndó xí'in iin rá iin ndó. Ta Ndios, ná xí'o ñaq kandei ñochí yó, ná xí'o ñaq ku'u ini sa'a sáta'an yó, ná koo xí'in ndó. ¹² Ta chító tá'an ndó noo ndo, ta ñaq yó'o ná kakuu iin ñaño'ó ka'an tá'an ndó ndisá'án sa'a ñaq kúu ndó kuendá Jesús. ¹³ Ta ndidaá ñayuu Ndios ndéi xí'in yu'u yó'o ká'an na ndisá'án xí'in ndó.

¹⁴ Ta ná koo ñaq maní xí'o sato'o yo Jesucristo xí'in iin rá iin ndó, ta ná ku'u ini sa'a sáta'an ndó tátó'on kí'o kú'u ini Ndios sa'a ndo, ta iin ná kakuu ndó kee Espíritu ij ná. Dión ná koo.

**Tuti yó'o kúú to'on Ndios, ta xí'o ña kuendá
sa'a Jesús
New Testament in Mixtec, Tezoatlán (MX:mxb:Mixtec,
Tezoatlán)**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Tezoatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Tezoatlán [mxb], Mexico

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.l

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Tezoatlán

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b81ac6b3-0ad5-5336-8d42-4c2703b04e9f